

Полски циганин. Гравюра, 1860 г.

Предполага се, че малки групи роми, отбелязани в изворите като „татари“, „измаилтяни“ (неверници) или „етиопци“, се появяват в западните части на Европа още през XIV в. Много силно впечатление на европейците правят три дружини от по 2 – 3 хиляди роми, които за няколко години успяват да обходят земите от Карпатите до Атлантика и от Рим до Балтийско море. Техните предводители се представят с благороднически титли – войводи, графове, князе. Те разказват, че са християни от Египет, прокудени от мюсюлманите, а пътуването им е с цел изкупване на грехове. Следвайки християнския дълг да подпомагат поклонниците, европейските владетели им разрешават да преминават свободно през техните земи, а много градове им предоставят подслон, храна и парична помощ.

Ромите черпери най-силно привличат вниманието с необичайния си начин на живот, но немалко от тях са готови да се установят за постоянно в градове и села. В началото на XVI в. хиляди роми, принадлежащи към различни групи и упражняващи разнообразни занаяти, живеят в Европа, както и в Азия и Африка.

ПОМИНЪКЪТ НА РОМИТЕ. От самата

Циганка гледачка: символ на своето загадъчно племе

им поява на европейския континент нарицателни за ромите стават търговията с коне, завладяващите музикални изпълнения, просията, умението да лекуват хора и животни, а за жените – гледането на ръка и заниманията с магия. Но ромите притежават много други умения, владеят разнообразни занаяти. Характерно за тях е, че не чакат клиентите да дойдат сами при тях, а непрекъснато ги търсят.

В продължение на векове основен или допълнителен поминък за много роми е търговията с коне. Още от XV в. те са признати за добри ездачи и познавачи на конете. Конете заемат важно място в техния живот: ромите ги впрягат в колите си, товарят ги с покъщнината си, яздат ги при постоянното си движение. Конете са сред малкото животни, които ромите отглеждат. В Испания и Южна Франция те търгуват и с мулета и магарета. Ромите упражняват и други занаяти, свързани с конете: те са налбанти (ковачи), лекуват болните животни, правят самари.

Характерни за ромите са и занаятите, свързани с обработка на метали. Ковачите, медникарите и калайджиите са твърде многобройни – особено в Източна Европа, Близкия изток и Испания. Френският път-